

Åryds friskola

Org.nr. 802441-9700

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Åryds Friskola
belägen i Karlshamns kommun

Tillsyn i Åryds Friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Åryds friskola (802441-9700) under hösten 2016. Åryds Friskola besöktes av Skolinspektionen den 30 augusti 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Ingen nationell statistik finns tillgänglig.

Åk 3

Skolenhetens egen sammanställning av kunskapsresultat läsåret 2014/2015 visar att andelen elever i årskurs 3 som når kunskapskraven i svenska, matematik, naturorienterande ämnen samt samhällsorienterade ämnen har minskat i jämförelse med närmast föregående år. År 2015 var det 50 procent av eleverna som nådde kunskapskraven i svenska, 83 procent i matematik. För de naturorienterande ämnena och samhällsorienterande ämnena var det 83 procent.

Åk 6

Skolenheten egen sammanställning av kunskapsresultat läsåret 2014/2015 visar att andelen elever i årskurs 6 som når minst betyget E är 100 procent i samtliga ämnen förutom i engelska.

Trygghet och studiero

På grund av få svarande finns inga svar på Skolinspektionens skolenkät från elever eller personal. Vid intervjuerna uppger elever samt personal att eleverna är trygga och har studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-12-16
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-12-16
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-12-16

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det bedömningsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att skolans och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete måste utvecklas så att resultat följs upp, analyseras och används för att identifiera de utvecklingsbehov som finns på skolenheten. Detta underlag ska sedan styra vilka förbättringsinsatser som behöver vidtas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska i föreskrivna delar dokumenteras.

Tillsynen visar även att skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling måste utvecklas. I detta ingår att upprätta en plan mot kränkande behandling, som utifrån en kartläggning innehåller de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan måste även säkerställa att rektor informeras när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Det har i tillsynen inte framkommit annat än att Åryds friskola har ett fungerande arbete inom övriga områden som Skolinspektionen har granskat.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Åryds friskola att **senast den 16 december 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Åryds friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att upprätta en plan mot kränkande behandling, som utifrån en kartläggning innehåller de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och som även i övrigt uppfyller författningarnas krav.
- Säkerställa att personal som får information om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler det till rektor.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte genomfört någon kartläggning av elevernas trygghet senaste läsåret.

Utredningen visar även att det saknas rutiner för att rektor ska få kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

Vid intervjutillfället säger lärare, rektor samt huvudmannens representant att det inte har skett någon kartläggning av elevernas trygghet och trivsel på skolenheten det senaste läsåret. Intervjuade lärare uppger att de agerar direkt när de får kännedom om att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling. Det finns, enligt lärare, inga rutiner för hur och när rektor ska involveras i arbetet. Rektor säger vid intervjutillfället att det inte enligt denne sker något målinriktat arbete mot kränkande behandling i grundskolan eller fritidshemmet. Enligt rektor finns det inte rutiner för arbetet när en kränkning sker, och rektor säger sig inte veta när rektor ska involveras.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt skollagen är personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldig att anmäla det till rektorn.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Åryds friskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Åryds friskola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder.

Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Åryds friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Personalen vid skolenheten ges möjlighet till den kompetensutveckling som krävs, för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. (2 kap. 34 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att rektorn följer upp skolenhetens resultat vari ingår trygghet och studiero och att uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Säkerställa att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.
- Säkerställa att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärderna och genomför dessa. Planeringen ska dokumenteras.

*Motivering till bedömning av brist**Bedömning*

Skolinspektionens utredning visar att rektorn på Åryds friskola inte gör någon uppföljning av elevernas kunskapsresultat samt trygghet och studiero. Detta medför att det saknas underlag för en analys av skolenhetens utvecklingsområden som i sin tur kan utgöra underlag för beslut om utvecklingsåtgärder för skolenheten. Detta innebär även att det inte finns en fullständig dokumentation av vare sig resultat, analys av utvecklingsområden eller beslut om och planering av utvecklingsåtgärder. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att skolenhetens kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning gällande styrning och utveckling av verksamheten

I intervju med personal, rektor samt representant för huvudmannen berättas att Åryds friskola under en längre period inte har haft någon ordinarie rektor på plats, något de säger har fått konsekvenser för rutiner och uppföljning av skolans resultat.

Intervjuade lärare berättar att de har utvärderat sin respektive undervisning men att det inte fanns några tydliga instruktioner från rektor om vad som skulle ingå i denna utvärdering vilket fick till följd, enligt lärarna, att alla gjorde olika. Dessa underlag var sedan inte något som rektor begärde in. Det finns inte, enligt intervjuade lärare, någon systematik i uppföljningen, inga prioriterade mål och inte någon analys och utvärdering av kunskapsresultat och trygghet.

Enligt lärare och rektor har det inte gjorts någon uppföljning av elevernas upplevelse av trygghet och studiero det senaste läsåret. Någon sammanställning av kunskapsresultaten på skolnivå har inte heller gjorts enligt rektor. På fråga från Skolinspektionen om det är så att en uppföljning av skolans resultat samt en analys av utvecklingsområden saknas, svarar rektor jakande.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska förverkligas och se till att de blir genomförda. Såväl uppföljning av resultat, analys av förbättringsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planering av genomförandet av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Åryds friskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Åryds friskola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheten

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Åryds friskola inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Huvudmannen ska följa upp resultat inom utbildningen och dokumentera uppföljningen.
- Huvudmannen ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera analysen och de beslutade åtgärderna.
- Huvudmannen ska planera för genomförande av utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och, som framgår ovan i detta beslut, att inte heller rektor bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen gör därför bedömningen att huvudmannens arbete inom detta bedömningsområde inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning

I intervju med representant för huvudmannen berättas att huvudmannen läsåret 2015/2016 inte har följt upp elevernas trygghet och att uppföljning gällande kunskapsresultat saknas. Från förra läsåret saknas, enligt huvudmannens representant, därmed även analys av resultaten.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Av förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s.305 ff) framhålls att huvudmannen har det yttersta ansvaret för utbildningen vilken ger huvudmannen en central roll när det gäller att driva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet. Vidare framgår att kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som framkommer i verksamhetens kvalitetsarbete. Det framgår även att en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet bör kunna arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmannanivå och enhetsnivå i ett sammanhang.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Åryds friskolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Åryds friskola att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga bedömningsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Beslut

2016-09-22

11 (13)

Dnr 44 - 2015:9885

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Jenny Fahlman
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Åryds Friskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Åryds Friskola

Åryds friskola erbjuder undervisning i förskoleklass samt årskurs 1-6. Skolan har vid tidpunkten för tillsynen 53 elever. Skolan har nyligen rekryterat en rektor som deltar vid besöket.

Huvudman för verksamheten är Åryds friskola ideell förening.